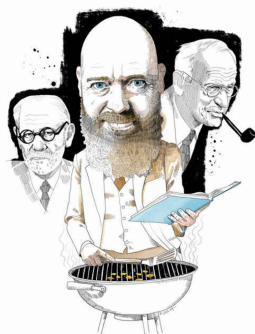

40'erne

Filosof: I 40'erne begynder livet at lukke sig

Når man kommer i 40'erne, så begynder livet at lukke sig for første, men bestemt ikke sidste gang. Man begynder at se, at ens liv har lagt sig i et spor, som man ikke kan frigøre sig fra, uden at det har store omkostninger, skriver filosof Anders Fogh Jensen. Tegning: Rasmus Juul.

20. juli 2019, kl. 0:00, opdateret 21. juli, kl. 8:08
Anders Fogh Jensen

Når man når op i 40'erne, har livet lagt sig i et spor, som man ikke kan frigøre sig fra. Men det er også i 40'erne, at erfaring og kraft glider sammen med stor styrke, skriver 46-årige Anders Fogh Jensen, filosof og forfatter

Myteforskeren Joseph Campell sagde engang, at Freud handler om første halvdel af livet, og Jung handler om livets anden halvdel. Med det tror jeg, at han mente, at Freud primært behandler det, der sker i udviklingen af et menneske, og hvilke konsekvenser det får for dette menneske i resten af dets liv. Og at Jung tager udgangspunkt i det menneske, der er blevet konstitueret som en voksen og nu kæmper med at blive et helt menneske, der ikke konstant er i kamp med sig selv.

Da jeg for nogle år siden valgte at gå i psykoanalyse, talte den jungianske psykoanalyse derfor mest til mig. Jeg havde – og har stadig – mange indre kampe, så jeg tænkte, at det at få et rimeligt forhold til mine egne skyggesider måtte være det væsentlige for mig. Ikke desto mindre stikker mine dæmoner stadig hovedet frem, og de kan sikkert forklares af både Freud og Jung.

Når man kommer i 40'erne, så begynder livet at lukke sig for første, men bestemt ikke sidste gang. Man begynder at se, at ens liv har lagt sig i et spor, som man ikke kan frigøre sig fra,

uden at det har store omkostninger. I barndommen drømte jeg om at blive alt muligt fra brandmand til skovhugger. I 20'erne var livet åbent, og jeg tænkte måske, at det kunne være, at jeg mødte en fransk vinbondes datter og blev vinbonde. I 30'erne begyndte livet at tage form. Og i 40'erne ser man, at denne form formentlig vil fortsætte. Det er et tema hos de fleste, der kommer hos mig i min filosofiske samtalepraksis. Og det er et tema for mig.

Spørgsmålet er så, om man dér i sin form føler, at man har fundet sin plads i verden. Sit Ithaca eller sit telos, det vil sige det, der er formålet med en selv. Jeg har en del venner, der har gennemført deres uddannelse, arbejdet sig frem til et fint job, men som keder sig bravt. De ville hellere have lavet noget andet. Men nu kan de udføre deres arbejde med venstre hånd, og det betaler deres dyre boliger, og så vurderer de, at det bedre kan betale sig at blive i det job og den funktion end at rykke alle rødder op. Og det forstår jeg såmænd godt.

Jeg blev selvstændig filosof, og det er undertiden en ensom tilværelse. Det var jeg blevet advaret om – af Nietzsche. Men mit spor er også lagt, og det har konsekvenser at bryde ud af. Det betyder undertiden nogle krav, som jeg kan være træt af, såsom at skulle aftvinges noget interessant, at stille op til interviews eller stå over for kæmpe store forsamlinger og holde foredrag.

De fleste filosoffer skriver deres hovedværk i 40'erne. Det er der, hvor erfaring og kraft ganget med hinanden giver den højeste præstation. Det er i 40'erne, de store filosoffer skriver deres megalomane præstationsværker. Senere kommer der nogle mere lettilgængelige værker, bygget mere på erfaring end kraft, og efterhånden forsvinder referencerne også.

Jeg er ikke i den liga. Jeg har ikke den kraft, der skal til. Måske fordi jeg ikke er på finansloven eller har et universitet, der betaler for, at jeg læser. Så jeg skal bruge meget af min kraft udad for at tjene penge. Men jeg har heller ikke det intellekt, der skal til for at præstere sådanne værker. Så jeg skrev mit hovedværk "Projektsamfundet", da jeg var 33 år. Jeg kommer aldrig til at lave noget, der er mere gennemarbejdet end det. Sådan er 40'erne også grænseerkendelsernes årti.

40'erne er også der, hvor kroppen ændrer sig, uden at man kan gøre noget ved det. I vores juvenile kultur kan man forsøge at forsinke forfaldet med træning, men det ændrer ikke på, at kroppens relative muskelmasse svinder ind. De fleste mænd kan se det tydeligst på deres bryst. Hvor meget man skal kæmpe imod det, ved jeg ikke, men jeg ved, at det er vigtigt, at

man kan bebo sin alder. Ellers bliver man en klovn: En voksen, der vil være et barn eller en ung.

Men når hovedværkerne bliver skrevet i 40'erne, så er det, fordi 40'erne også er et kraftfuldt årti. Man har tilstrækkelig med erfaring og kraft til, at der udgår en tiltrækning fra 40'erne. Herman Bang skrev, at "alderen slår våbnene af hænde, just som erfaringen har slebet dem skarpe." Det kaldes undertiden, at de unge kvinder eller mænd ikke længere ænser en. Men hvad, der er måske andre og mere interessante mennesker end unge kvinder og mænd.

Victor Hugo har sagt noget bedre: "Le jeune homme est beau, mais le viellard est grand": Den unge mand er smuk, men den gamle er storslået. 40'erne er det årti, hvor du må besinde dig på at gå fra at være smuk til at være storartet. Det kan godt være, at den unge mand har flammen, og at flammen blænder og tiltrækker. Men det, du må arbejde på i 40'erne, er at begynde at få dig en glød. For som enhver grillmester ved, så er gløden meget varmere end flammen.

Anders Fogh Jensen er 46 år og er filosof, forfatter og foredragsholder.